

Yttrande över betänkandet "Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare" (SOU 2024:93)

Södertälje kommun har tagit emot betänkandet "Effektivare verktyg för att bekämpa brott av unga lagöverträdare" (SOU 2024:93). Som kommun arbetar Södertälje systematiskt och målmedvetet tillsammans med flera olika myndigheter för att förebygga brott och öka tryggheten i kommunen. Att arbeta brottsförebyggande med fokus på barn och unga är viktigt för att tidigt förebygga normbrytande beteende och framtida brottslighet. Barn och unga som bryter mot normer, regler eller lagar behöver uppmärksammas och få stöd så tidigt som möjligt. Södertälje kommun vill därför framhålla vikten av att åtgärder för att förebygga och bekämpa brott bland unga lagöverträdare stärks. Vi anser att förslagen i betänkandet kan bidra till att stärka tryggheten i våra samhällen och skapa en mer rättssäker hantering av unga som begår brott. Genom att ge rättsvårdande myndigheter fler och mer effektiva verktyg för att förebygga och åtgärda brott kan vi minska risken för att unga rekryteras till kriminalitet och säkerställa att de får rätt stöd i ett tidigt skede.

Samtidigt vill vi lyfta att vi anser att det finns behov av att ytterligare förtydliga vissa aspekter av förslagen, framför allt när det gäller kommunens ansvar och de konsekvenser som förslagen kan få för vår verksamhet. Detta gäller exempelvis den ökade belastningen på socialtjänsten vid ett potentiellt ökat antal häktade barn och behovet av betryggande övervakning.

I utredningen framgår att förslagen sannolikt leder till att fler barn häktas, exempelvis i avsnitt 8.9.4. Vid häktning ska i första hand betryggande övervakning anordnas. Även om det är åklagaren som är ytterst ansvarig över att överväga behovet och se till att betryggande övervakning arrangeras, är det socialtjänsten som verkställer den betryggande övervakningen genom en placering på institution. Att fler barn blir häktade innebär att fler barn kommer att behöva betryggande övervakning och placeras på institution av socialtjänsten.

På sida 197 finns ett resonemang om att utredningen om sänkt straffålder i kombination med denna utrednings förslag kommer innebära att ytterligare fler barn blir häktade. Det resoneras också om att lagförslagen gällande att stärka upp institutionsvården kommer ge bättre förutsättningar för att anordna betryggande övervakning i fler fall, se sida 200. Dessa åtgärder kommer att kräva mer resurser från socialtjänsten vilket kommuner behöver kompenseras för.

Betänkandet avhandlar olika sätt att avlyssna och övervaka elektronisk utrustning. Merparten av elever i åldern 11–15 år som går i kommunala skolor har en dator eller surfplatta som tillhandahålls av skolan och ägs av kommunen. Det är viktigt att klargöra om utredningens förslag innebär att elektronisk utrustning som tillhandahålls av skolan kan avlyssnas och vilken påverkan det får för kommunerna.

Södertälje kommun menar att förslagen får fler konsekvenser för barn än de som har bedömts i utredningen i avsnitt 21.3 och i slutet av varje avsnitt. Exempelvis förutsätter förslagen att om barn ska vistas i häkte i större omfattning än idag och under längre period, behöver miljön anpassas för att barn ska vistas där. Det får också konsekvenser med utebliven utbildning under häktetiden. Förslagen om att ta bort särskilda skäl för kroppsvisitation (9.8.8) och förlängd tid för kvarhållning (9.8.9) skulle behöva bedömas ytterligare utifrån ett barnperspektiv.

Södertälje kommun kan se flera positiva effekter med förslagen i betänkandet. Vi förväntar oss dock en konsekvensanalys gällande de ökade kostnader för kommunerna som förslagen innebär.

Boel Godner
Kommunstyrelsens ordförande